

หลักในการพิจารณา ความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง

สรุปโดย

ศาสตราจารย์ ดร. กำชัย จงจักรพันธ์

หลักในการพิจารณา ความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง 3 ประการ

1. ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบไว้ก่อน หากผู้รับตรา
ส่งพิสูจน์ได้ว่าสินค้าสูญหาย เสียหาย
หรือส่งมอบชักช้า ในระหว่างที่ของ
หรือสินค้าอยู่ในความดูแลของผู้ขนส่ง
(มาตรา ๓๙)

หลักในการพิจารณา ความรับผิดของผู้ขนส่ง 3 ประการ

2. ผู้ขนส่งอาจพ้นความรับผิดได้ ด้วยการ
อ้างข้อยกเว้นความรับผิด ตามที่
กฎหมายบัญญัติไว้ (มาตรา ๕๑-๕๗)
หรืออ้างเหตุอื่นตามกฎหมาย (อาทิ
มาตรา ๓๓-๓๕, ๔๖)

หลักในการพิจารณา ความรับผิดของผู้ขนส่ง 3 ประการ

3. เมื่อผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบ เพราะไม่สามารถอ้างข้อยกเว้นความรับผิดได้
ผู้ขนส่งยังอาจจำกัดความรับผิดได้
(มาตรา ๕๘-๖๑)

1. ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบไว้ก่อน หากผู้รับตราส่งพิสูจน์ได้ว่าสินค้าสูญหายเสียหาย หรือส่งมอบชักช้า ในระหว่างที่สินค้าอยู่ในความดูแลของผู้ขนส่ง

1.1 ความหมายของผู้ขนส่ง (มาตรา ๓)

- ผู้ขนส่ง
- ผู้ขนส่งอื่น

ความหมายของผู้ขนส่ง (มาตรา ๓)

- ผู้ขนส่ง คือใคร
- ผู้ขนส่งอื่น คือใคร

หมายเหตุ

- ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนเรือ ไม่ใช่ผู้ขนส่ง
- ตัวแทนเรือ ที่ทำการแทนตัวการซึ่งอยู่ต่างประเทศและมี
ภูมิลำเนาในต่างประเทศ อาจต้องรับผิดชอบ (ป.พ.พ. มาตรา
๘๒๔) (ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา)

1. ให้ผู้ขนส่งรับผิดไว้ก่อน หากผู้รับตราส่งพิสูจน์ได้ว่าสินค้าสูญหาย
เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า ในระหว่างที่สินค้าอยู่ในความดูแลของ
ผู้ขนส่ง

1.2 ความหมายของสูญหาย เสียหาย ส่งมอบชักช้า

ความหมายของสัญญาหาย เสียหาย ส่งมอบชักช้า

- สัญญาหาย — ได้รับไม่ครบ ตามปริมาณจำนวน
น้ำหนัก ของสินค้า (ม.23,25)
- เสียหาย — ได้รับครบ แต่แตกหัก เสียหาย (ม.24)
- ชักช้า — มาถึงช้ากว่าที่ตกลงไว้ หรือมาถึงช้ากว่า
เวลาอันสมควร (ม.41)

นอกจากนี้
ผู้ขนส่งมีหน้าที่ส่งมอบให้กับผู้ที่มีสิทธิ
ได้รับสินค้าด้วย

ผู้ขนส่งต้อง
ส่งมอบสินค้า
ให้กับผู้มีสิทธิ
ได้รับสินค้า

- ในกรณีที่ออกใบตราส่ง
ผู้ขนส่งต้องส่งมอบสินค้าให้กับผู้รับตราส่งที่
นำใบตราส่งมาเวนคืนเท่านั้น (ม.3,28)
- ในกรณีที่มิได้ออกใบตราส่ง
ผู้ขนส่งสามารถส่งมอบสินค้าให้กับผู้ที่ระบุชื่อ
ไว้ในเอกสารการขนส่งโดยไม่ต้องเวนคืนเอกสาร
นั้น (ม.3,28)

1. ให้ผู้ขนส่งรับผิดชอบไว้ก่อน หากผู้รับตราส่งพิสูจน์ได้ว่าสินค้าสูญหาย
เสียหาย หรือส่งมอบชักช้า ในระหว่างที่สินค้าอยู่ในความดูแลของ
ผู้ขนส่ง

1.2 ความหมายของ “อยู่ในความดูแลของผู้ขนส่ง”
เริ่มต้นตั้งแต่ผู้ขนส่งได้รับมอบสินค้าไว้จากผู้ส่งของ
จนถึงเวลาที่ผู้ขนส่งส่งมอบสินค้าแล้ว (ม.39-40)

ตั้งแต่ผู้ขนส่งได้รับ
มอบสินค้าไว้จาก
ผู้ส่งของ จนถึงเวลา
ที่ผู้ขนส่งส่งมอบ
สินค้าแล้ว

- ได้รับมอบสินค้า = ได้รับมอบจากผู้ส่งของ
หรือตัวแทนหรือจากเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย
หรือกฎข้อบังคับ
- ได้ส่งมอบสินค้า = ได้ส่งมอบแก่ผู้รับตราส่ง
หรือตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือ
กฎข้อบังคับ

อย่างไรถือว่า ผู้ขนส่งได้รับสินค้า ไว้จากผู้ส่งของแล้ว

1. เป็นไปตามสัญญา (ถ้ามี)
2. เป็นไปตามกฎหมาย มาตรา 39 วรรค 2
ให้ถือว่าสินค้าอยู่ในความดูแลของผู้ขนส่ง
นับตั้งแต่วันที่
 - ก. ผู้ขนส่งได้รับสินค้าไว้จากผู้ส่งของ
 - ข. ผู้ขนส่งได้รับสินค้าไว้จากตัวแทนผู้ส่งของ
 - ค. ผู้ขนส่งได้รับสินค้าไว้จากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดๆ ซึ่งกฎหมายหรือกฎข้อบังคับที่ใช้อยู่
ณ ท่าต้นทางที่บรรทุกของลงเรือกำหนดให้ผู้ส่ง
ของต้องมอบของที่จะขนส่งไว้กับเจ้าหน้าที่หรือ
บุคคลดังกล่าว

อย่างไรก็ว่าได้มี การส่งมอบสินค้า ณ จุดหมาย ปลายทางแล้ว

1. เป็นไปตามสัญญา (ถ้ามี)
2. เป็นไปตามกฎหมาย มาตรา 39 ประกอบ
มาตรา 40 ให้ถือว่าผู้ขนส่งได้ส่งมอบสินค้าแล้ว
เมื่อ
 - ก. ผู้ขนส่งได้ส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้รับสินค้า
หรือตัวแทนแล้ว
 - ข. ผู้ขนส่งได้ส่งมอบสินค้าไว้กับเจ้าหน้าที่
หรือบุคคลใดๆ ซึ่งกฎหมายหรือกฎข้อบังคับที่
ใช้อยู่ ณ ท่าปลายทางกำหนดให้ผู้ขนส่ง ต้อง
มอบของที่ขนถ่ายขึ้นจากเรือไว้กับเจ้าหน้าที่หรือ
บุคคลดังกล่าว

2. ผู้ชนส่งอาจพ้นความรับผิดชอบได้ ด้วยการอ้างข้อยกเว้นความรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (มาตรา ๕๑-๕๗) หรืออ้างเหตุอื่นตามกฎหมาย (อาทิ มาตรา ๓๓-๓๕, ๔๖)

ข้อยกเว้นความรับผิดชอบ อาทิ ความแฉ่ฉัดของทำเรือ

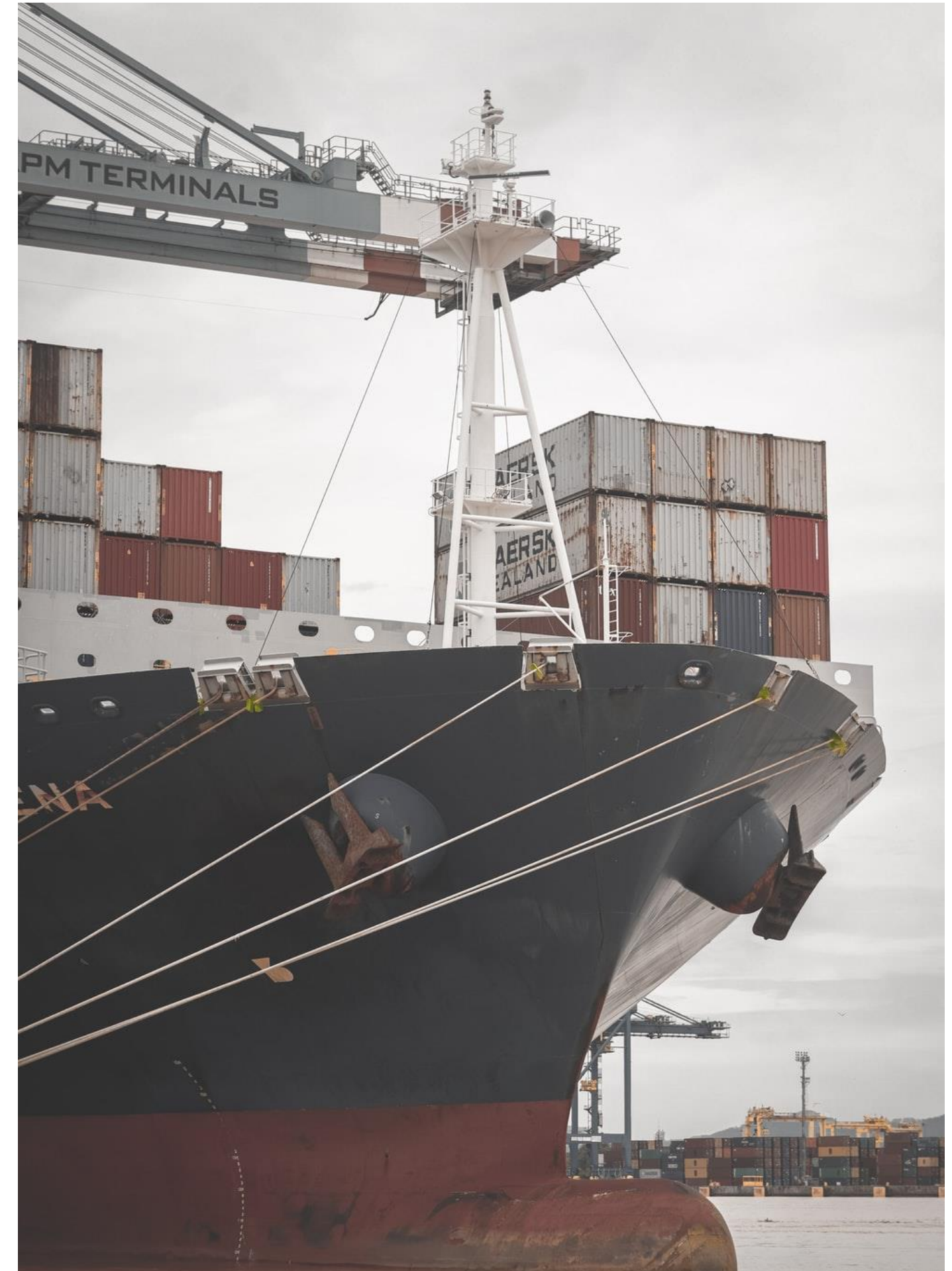
2. ผู้ชนส่งอาจพ้นความรับผิดชอบได้ ด้วยการอ้างข้อยกเว้นความรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (มาตรา ๕๑-๕๗) หรืออ้างเหตุอื่นตามกฎหมาย (อาทิ มาตรา ๓๓-๓๕, ๔๖)

เหตุอื่นตามกฎหมาย อาทิ ทรัพย์สินอันตราย, คดีขาดอายุความ

ข้อจำกัด

การอ้างข้อยกเว้นความรับผิด

- อาทิ มีการบรรทุกของบนปากระวาง โดยมิชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา ๑๑ วรรคสี่)

3. เมื่อผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบ เพราะไม่สามารถอ้างข้อยกเว้นความรับผิดชอบได้ ผู้ขนส่งยังอาจจำกัดความรับผิดชอบได้ (มาตรา ๕๘-๖๑)

กรณีสินค้าสูญหาย เสียหาย

- หนึ่งหมื่นบาทต่อหนึ่งหน่วยการขนส่ง หรือ
- กิโลกรัมละสามสิบบาทต่อน้ำหนักสุทธิแห่งของนั้น (แล้วแต่เงินจำนวนใดจะมากกว่า)

3. เมื่อผู้ขนส่งต้องรับผิดชอบ เพราะไม่สามารถอ้างข้อยกเว้นความรับผิดชอบได้ ผู้ขนส่งยังอาจจำกัดความรับผิดชอบได้ (มาตรา ๕๘-๖๑)

กรณีสินค้าส่งมอบชักช้า

- สองเท่าครึ่งของค่าระวางแห่งของเฉพาะที่ส่งมอบชักช้า แต่รวมกันต้องไม่เกินค่าระวางทั้งหมดตามสัญญาฉบับหนึ่งของทางทะเล

ข้อจำกัด

การอ้างข้อจำกัดความรับผิด

- การฝ่าฝืนข้อตกลงโดยชัดแจ้งให้บรรทุกของ
ในระวาง ให้ถือว่าผู้ขนส่งกระทำการหรืองด
เว้นกระทำการตามมาตรา ๖๐ (๑) อันทำให้
ผู้ขนส่งไม่สามารถอ้างข้อจำกัดความรับผิด
ได้ (มาตรา ๑๑ วรรคท้าย)

